

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 16.4.2019
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

PŘÍLOHY

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Efektivnější rozhodování v oblasti sociální politiky:

určení oblastí pro přechod k hlasování kvalifikovanou většinou

Příloha 1 Historický přehled

Smlouvy o EU svěřují Evropské unii poslání v sociální oblasti. Tak tomu bylo od samého počátku, ačkoli konkrétní právní předpisy EU se rozvíjely postupně: sociální politika v širokém smyslu měla na počátku sloužit k zajištění integrace trhu a postupným vývojem se sociální přínosy staly jejím samostatným cílem. Za 60 let evropské integrace je sociální politika pro EU stále důležitější, což se odráží v každé revizi Smluv.

Podle **Římské smlouvy** (1957) spadala většina pravomocí v oblasti sociální politiky mimo oblast působnosti Společenství, jehož činnost se omezovala na podporu úzké spolupráce mezi členskými státy za podpory Evropského sociálního fondu. Komise mohla vydávat stanoviska týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Smlouva stanovila svobodu pohybu pracovníků a povinnost přijmout opatření za účelem koordinace sociálního zabezpečení. Rozhodnutí v těchto oblastech byla přijímána jednomyslně Radou, Parlament neplnil žádnou úlohu.

Posun v oblasti sociální politiky nastal díky **Jednotnému evropskému aktu** v roce 1986, kdy byla Radě dána možnost přijímat ve spolupráci s Parlamentem minimální požadavky z oblasti zdraví a bezpečnosti pracovníků kvalifikovanou většinou.

Činnosti EU v oblasti sociální politiky byly rozšířeny prostřednictvím sociálního protokolu k **Maastrichtské smlouvě** z roku 1992 a od té doby zůstávají v podstatě nezměněny. Sociální protokol zavádí **hlasování kvalifikovanou většinou** v těchto oblastech:

- pracovní podmínky,
- informování pracovníků a projednávání s nimi,
- rovné příležitosti žen a mužů a
- začleňování osob vyloučených z trhu práce.

Rada podle tohoto protokolu hlasuje **jednomyslně** v otázkách týkajících se:

- sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků,
- propouštění,
- zastupování a kolektivní obrany zájmů pracovníků a zaměstnavatelů včetně spolurozhodování a
- podmínek zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v EU.

V těchto oblastech měl být konzultován Parlament (v současnosti se uplatňuje zvláštní legislativní postup). Výslovně se **nevztahuje** na:

- platy,
- právo sdružovat se,
- právo na stávku a
- právo na výluku.

Protokol se v roce 1997 stal součástí **Amsterodamské smlouvy**, čímž se tato ustanovení stala platnými pro všechny členské státy a tvoří základ stávající hlavy X Smlouvy o fungování EU.

Tím byl vytvořen i nový právní základ pro boj proti diskriminaci, který zůstává beze změny: v článku 13 Smlouvy o založení Evropského společenství (stávající čl. 19 odst. 1 Smlouvy o fungování EU) je stanoveno, že Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Parlamentem jednomyslně přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Niceská smlouva z roku 2001 vložila do svého článku 137 (nyní čl. 153 odst. 1 písm. j) a k) Smlouvy o fungování EU) dvě nové oblasti spolupráce a poskytla Unii pravomoc podporovat a doplňovat činnosti členských států v těchto oblastech:

- boj proti sociálnímu vyloučení a
- modernizace systémů sociální ochrany.

Nestanovila pravomoc přijímat směrnice, kterými se v těchto oblastech stanoví minimální normy¹. Smlouva rovněž nezměnila stávající požadavky na jednomyslnost v oblasti sociální politiky, ale zavádí **zvláštní překlenovací ustanovení** (nyní v čl. 153 odst. 2 Smlouvy o fungování EU).

Lisabonská smlouva (která vstoupila v platnost k 1. prosinci 2009) učinila dosažení vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství jedním z cílů Unie. Přijímání opatření týkajících se **koordinace sociálního zabezpečení v rámci volného pohybu pracovníků** (článek 48 Smlouvy o fungování EU) se stalo předmětem hlasování kvalifikovanou většinou a řádného legislativního postupu, nikoliv jednomyslnosti.

Požadavky na jednomyslnost a na konzultaci s Parlamentem zůstaly v platnosti pro následující oblasti (které v současnosti pokrývá čl. 153 odst. 1 písm. c), d), f) a g) a článek 19 Smlouvy o fungování EU):

- sociální zabezpečení a sociální ochrana pracovníků (mimo přeshraniční situace),
- propouštění,
- zastupování a kolektivní obrana zájmů pracovníků a zaměstnavatelů včetně spolurozhodování,
- podmínky zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v EU a
- opatření pro boj proti diskriminaci.

Zároveň bylo v čl. 48 odst. 7 Smlouvy o EU zavedeno **obecné překlenovací ustanovení**, které umožňuje namísto jednomyslnosti zavést hlasování kvalifikovanou většinou nebo namísto zvláštního legislativního postupu řádný legislativní postup v oblastech, na něž se nevztahuje zvláštní překlenovací ustanovení, jako je např. zákaz diskriminace, sociální zabezpečení a sociální ochrana pracovníků.

¹ Oblast sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků (čl. 153 odst. 1 písm. c) Smlouvy o fungování EU) se překrývá s oblastí modernizace systémů sociální ochrany (čl. 153 odst. 1 písm. k) Smlouvy o fungování EU). Pro tyto případy písmeno k) stanoví pravidlo přednosti, jímž není dotčeno písmeno c).

Příloha 2 Právní akty navržené v sociální oblasti, 2014–2019

Stávající Komise předložila 27 právních návrhů na modernizaci sociálně tržního hospodářství EU a za účelem dosažení „sociálního ratingu AAA“ v Evropě. U 24 z nich bylo dosud dosaženo dohody a další tři se projednávají.

Č.	Zkrácený název	Vyhlášení/zveřejnění
1	Nařízení (EU) 2015/779, kterým se mění nařízení (EU) č. 1304/2013, pokud jde o dodatečnou počáteční předběžnou platbu vyplacenou na operační programy podporované z Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí	Úř. věst. L 126 , 21.5.2015, s. 1
2	Doporučení Rady o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce	Úř. věst. C 67 , 20.2.2016, s. 1.
3	Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1848 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států pro rok 2015	Úř. věst. L 268 , 15.10.2015, s. 28
4	Rozhodnutí Rady (EU) 2016/1838 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států pro rok 2016	Úř. věst. L 280 , 18.10.2016, s. 30
5	Směrnice (EU) 2017/2398, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci	Úř. věst. L 345 , 27.12.2017, s. 87
6	Doporučení Rady o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení, kterým se zrušuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení	Úř. věst. C 189 , 15.6.2017, s. 15
7	Doporučení Rady o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé	Úř. věst. C 484 , 24.12.2016, s. 1
8	Směrnice (EU) 2017/159, kterou se provádí dohoda týkající se provádění Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 uzavřená Všeobecnou konfederací zemědělských družstev v Evropské unii (COGECA), Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) a Sdružením vnitrostátních organizací rybářských podniků v Evropské unii (Europêche) dne 21. května 2012	Úř. věst. L 25 , 31.1.2017, s. 12
9	Směrnice (EU) 2018/957, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb	Úř. věst. L 173 , 9.7.2018, s. 16
10	Nařízení (EU) 2017/2305, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, pokud jde o změny výše prostředků na hospodářskou, sociální a územní soudržnost a prostředků na cíl Investice pro růst a zaměstnanost a cíl Evropská územní spolupráce	Úř. věst. L 335 , 15.12.2017, s. 1
11	Směrnice (EU) 2018/131, kterou se provádí dohoda uzavřená Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) za účelem změny směrnice 2009/13/ES v souladu se změnami Úmluvy o práci na moři z roku 2006 přijatými v roce 2014, které Mezinárodní konference práce schválila dne 11. června 2014	Úř. věst. L 22 , 26.1.2018, s. 28
12	Doporučení Rady o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu	Úř. věst. C 153 , 2.5.2018, s. 1
13	Rozhodnutí (EU) 2018/646 o společném rámci pro poskytování lepších služeb v oblasti dovedností a kvalifikací (Europass) a o zrušení rozhodnutí	Úř. věst. L 112 , 2.5.2018, s. 42

	č. 2241/2004/ES	
14	Rozhodnutí Rady (EU) 2018/1215 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států	Úř. věst. L 224 , 5.9.2018, s. 4
15	Nařízení (EU) 2019/128 o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) a o zrušení nařízení (EHS) č. 337/75	Úř. věst. L 30 , 31.1.2019, s. 90
16	Nařízení (EU) 2019/127 o zřízení Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1365/75	Úř. věst. L 30 , 31.1.2019, s. 74
17	Nařízení (EU) 2019/126 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2062/94	Úř. věst. L 30 , 31.1.2019, s. 58
18	Směrnice (EU) 2019/130, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci	Úř. věst. L 30 , 31.1.2019, s. 112
19	Návrh směrnice o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se požadavků na přístupnost u výrobků a služeb	COM(2015) 615
20	Návrh nařízení, kterým se mění nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízení (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004	COM(2016) 815
21	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU	COM(2017) 253
22	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii	COM(2017) 797
23	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pracovní záležitosti	COM(2018) 131
24	Návrh doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně	COM(2018) 132
25	Návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci	COM(2018) 171
26	Návrh nařízení o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG)	COM(2018) 380
27	Návrh nařízení o Evropském sociálním fondu plus (ESF+)	COM(2018) 382